

Samostatné přílohy

Příloha I

Canisterapeutická jednotka

1. Popisování částí těla psa – při první hodině zoorehabilitace canisterapeut žákům ukázal a řekl, jak se jmenují jednotlivé části psího těla a co všechno na nich můžeme popisovat, např. hlava (oči, uši, čumák, tlama, zuby, jazyk), páteř, přední končetiny, zadní končetiny. Poté se je žáci společně pokusili vyjmenovat. Při dalších návštěvách se psem se vždy vybral jeden žák, a ten se pokusil všechny části správně vyjmenovat a ukázat na psovi. Když někdo na něco zapomněl, tak mu ostatní žáci mohli pomoci.
2. Napodobování – každý žák musel přesně napodobit cvik, který udělal pes (otočky, válení sudů, stání na zadních, podávání pacek, slalom mezi nohama, aj.). Nejprve ho canisterapeut řekl psovi a ten ho žákovi ukázal. Žák se musel pozorně dívat, jak pes cvik provádí, aby ho provedl naprosto stejně, např. jestli se pes točí doleva nebo doprava. Poté canisterapeut řekl povel žákovi, a ten se ho snažil provést stejně jako pes. Když se mu to povedlo, tak za odměnu mohl cvik provést ještě jednou společně se psem.
3. Fido říká – namísto jména Fido se použije jméno canisterapeutického psa – „Bagi říká“ – hra spočívala v tom, že canisterapeut říkal „Teď Bagi říká... daná aktivita“ (žák měl danou aktivitu udělat) a „Teď říkám... daná aktivita“ (žák neslyšel jméno a nemělo aktivitu udělat) - kdo vykonal aktivitu, když neměl, vypadl – poslední žák mohl vybrat další aktivitu se psem nebo psa odměnit.
4. Najdi změnu – žáci si pečlivě prohlédli psa a poté šel jeden žák za dveře. Mezitím canisterapeut rychle provedl nějaké změny na psovi (jiný obojek, vodítko, nasadila jsem mu košík, botu na tlapku, vyměnila vestu atd.). Žák se vrátil zpátky do třídy a určoval, co se na psovi změnilo. Ostatní žáci ve třídě nesměli napovídat a jen se dívali.
5. Vyjmenování zakrytých věcí – na lavici canisterapeut rozložil věci a potřeby pro psa (řetízkový a svítící obojek, vodítko, miska na vodu, hřeben na vyčesávání, pytlíky na výkaly, pamlskovník, náhubek atd.) a všechny dětem pojmenoval. Pak se nechalo 30 vteřin na zapamatování všech věcí a následně se přikryly dekou. Poté se žáci buď jednotlivě, nebo společně pokusili všechny věci vyjmenovat.
6. Sochy – všichni žáci si lehli na zem do různých poloh a ztuhli jako sochy. Na každého žáka dal canisterapeut 3 pamlsky (např. jeden na nohu, záda, hlavu, břicho, ruku). Poté canisterapeut vypustil psa, který chodil mezi žáky a hledal pamlsky, které byli na žácích položené. Tato hra byla pro žáky velice těžká, protože žáci museli ležet po celou dobu úplně nehnutě, dokud pes nenašel všechny pamlsky.

7. Podlézaná – žáci si stoupli těsně za sebe, rozkročili nohy a pes je mohl podlézt. Zároveň se mohli postupně podlézat i žáci mezi sebou.
8. Hodinová olympiáda – žáci si vyzkoušeli psí sporty – dogfrisbie nebo puler, agility (pes měl za úkol přejít nízkou překážku a projít krátkým tunelem nebo jen postavenou Hula obručí).
9. Hra na schovávanou – canisterapeut nechal psa otočeného zády do třídy a mezitím canisterapeut anebo žák umístil ve třídě oblíbenou hračku psa, tak aby nebyla na první pohled viditelná. Následně se dal psovi povel ‚volno‘ a nechalo se ho schovanou hračku hledat. Úroveň schování hračky se postupně ztěžovala.
10. Skořápky – žák schoval pamlsk pod jeden ze tří kelímků a nechal psa, aby pamlsk našel.
11. Házej kostkou – žáci při této aktivitě hází hrací kostkou, přičemž ke každému číslu je přiřazený nějaký povel, který musejí zadat psovi. Při správném provedení si číslo můžou škrtnout a kostku předávají dalšímu žákovi. Vyhrává ten, kterému se povedlo vyškrtat všechna políčka.
12. Namaluj psa – žáci mají za úkol namalovat psa.

Příloha II

Fotografie z výuky a obrázky žáků

Obrázek 1 – terapeutický pes Bageta autor: Barbora Dudařová

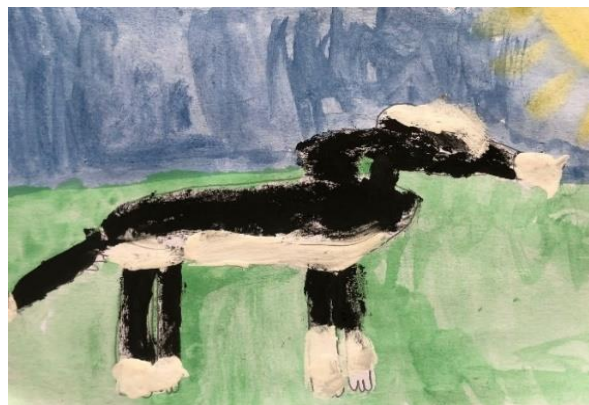
Obrázek 2 – žáci si hladí psa během canisterapeutické jednotky autor: Barbora Dudařová

Obrázek 3 – canisterapeutická jednotka – hraní skořápek

autor: Barbora Dudařová

Terapeutický pes Bageta očima žáků

Příloha III

Poučení a informovaný souhlas zákonného zástupce účastníka studie

Vážený účastníku, Vážený zákonný zástupce,

nabízíme Vám příležitost zúčastnit se vědecké studie s názvem

„Intervence se zapojením psa při výuce dětí s výchovnými a psychickými problémy.“

Cílem výzkumu je zjistit vliv dvouměsíční zoorehabilitace se psem na zlepšení pozornosti a spolupráce dětí s pedagogem během výuky u dětí s různými formami poruch psychického vývoje na Základní škole pro žáky se specifickými poruchami chování.

V průběhu dvou měsíců proběhne 14 návštěv, kdy 7 návštěv bude za doprovodu canisterapeutického psa Bagety. Návštěva se psem bude rozdělena na dvě vyučující hodiny, kdy 1. hodina bude s aktivní účastí psa, kdy s ním děti budou hrát různé hry zaměřené na soustředěnost, pohyb, či trpělivost. 2. hodina bude s pasivní účastí psa, kdy pes bude pouze na místě a canisterapeut bude zaznamenávat jednotlivé chování žáků během vyučování. Druhá návštěva v týdnu bude probíhat pouze jednu vyučovací hodinu bez přítomnosti psa, kde si opět canisterapeut bude zaznamenávat jednotlivé chování žáků během vyučování. Tyto návštěvy bez přítomnosti psa budou sloužit jako kontrolní záznamy, zda přítomnost psa během vyučování pomůže zlepšit soustředěnost žáků na výuku a jejich výsledky.

Setkání se uskuteční v prostorách školy za přítomnosti třídního učitele/učitelky a certifikovaného canisterapeutického týmu, sestávajícího z canisterapeuta a psa.

Tento dobrovolně podepsaný formulář potvrzuje informovaný souhlas nezletilého účastníka a jeho zákonného zástupce s účastí nezletilého na tomto vědeckém projektu a bude uchován u pověřené osoby. Všechna osobní data účastníka budou přísně utajena a uchována na bezpečném místě na půdě České zemědělské univerzity v Praze. Každému respondentovi bude přiděleno identifikační číslo, pod nímž budou data zpracována. Ke statistickému vyhodnocení tedy budou použita data v anonymní podobě a stejně tak budou anonymně uveřejněna ve vědecké publikaci i disertační práci.

Souhlasím s tím, aby veškeré informace, které účastník v tomto projektu poskytnul/a, byly ve formě anonymních dat využity pro výzkumné účely, přičemž také souhlasím s jejich následným uveřejněním ve vědecké publikaci a disertační práci.

Potvrzuji, že si nejsem vědom/a zdravotních komplikací, které by mohly účastníkovi zamezit v účasti na tomto programu, či jej mohly přímo ohrozit.

Účast na studii je dobrovolná a účastníci nedostanou žádnou finanční nebo jinou materiální odměnu.

Svým podpisem potvrzuji, že jsem patřičně přečetl/a informovaný souhlas, který mi byl srozumitelný. Potvrzuji také, že spolupráce účastníka na tomto projektu je dobrovolná, jsem si vědom/a toho, že za účast nebude nikomu vyplacena žádná finanční odměna.

Všem informacím jsem plně porozuměl/a. Měl/a jsem možnost klást informujícímu doplňující dotazy, které mi byly zodpovězeny.

Příloha V

Vyjádření paní třídní učitelky o účinnosti canisterapie

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

pro žáky se specifickými poruchami chování

Na Zlíchově 19
152 00 Praha 5
IČ 67774172

tel.: 226519611
tel./fax: 251550192
email: speczs@volny.cz

V Praze dne 2. 4. 2023

Zhodnocení výzkumného šetření

„Intervence se zapojením psa při výuce dětí s výchovnými a psychickými problémy.“

Dvoutměsíčního výzkumu zoorehabilitace s canisterapeutickým psem Bagetou ve druhé třídě naší školy se účastnilo sedm žáků. Intervencí se neúčastnil jeden žák třídy, který se potýká se strachem ze psů. Všichni žáci mají diagnostikovanou specifickou poruchu chování, tedy poruchu pozornosti na podkladu ADHD, někteří v kombinaci s poruchou autistického spektra, případně jinou, psychiatrickou diagnózou. Se třídou běžně pracují dvě učitelky.

Společná setkání, zvláště za přítomnosti psa, byla žáky vnímána velmi pozitivně, radostně. Přítomnost psa byla pro děti vždy vítaným zpestřením běžného vyučovacího dne. Zpočátku, při prvních setkáních, děti jeho participaci vnímaly jako impuls pro narušení obvyklého školního stereotypu a občas se u nich objevoval sklon k nedodržování daných třídních pravidel. Terapeutka Bára však dokázala svým důsledným přístupem flexibilně – převzít strukturu vyučovací hodiny včetně formativního hodnocení žáků. Přestože byla Bageta přítomna pouze dvěma vyučovacím hodinám týdně, žáci ji brzy začali akceptovat jako běžnou součást vyučování. Aktivity s ní spojené se staly výrazným motivačním faktorem při plnění jejich školních povinností.

Na vzájemné spolupráci oceňují přínos rozvoje ohleduplnosti a respektu ke svému okolí na úkor impulzivního a zbrklého jednání, které je žákům s diagnózou ADHD vlastní. Kooperace byla efektivní ve smyslu posilování emočních a sociálních dovedností žáků.

Závěrem bych ráda vyjádřila poděkování za možnost účasti žáků druhé třídy na Vašem výzkumném šetření.